

ПРОЛОГ

Ігор одразу збагнув, що знайдена річ коштує великих грошей. Ледве з неї стер вологі грудки землі й тут же побачив вабливий блиск металу.

Він не пам'ятав, що змусило зупинити трактор і вискочити з кабіни, аби потім голірuch розгрібати бридку багнюку. Річ була крихітною, він не міг її помітити. Напевно, передчуття. Благо, є справедливість на світі.

Ігор протер знахідку засмальцьованим рукавом, злодійкувато озирнувся й хутко сховав її в кишеню. Звісно, нікого поряд не видно, та й бути не могло, але чого на світі не трапляється?

Переконавшись, що він дійсно сам, хлопець, немов навіжений став вигрібати землю з-під ножа бульдозера. Проте нічого більше не знайшов, тільки дарма нігті поламав. Але й те, що вже лежало в кишені, неабияк зігрівало душу. Такий успіх раз у житті трапляється і то не кожному.

Шкода, часу обмаль.

Ігор примітив місце, аби потім повернутися й ретельніше дослідити його, після чого піднявся в кабіну. Двигун загуркотів, трактор розвернувся й поповз схилом.

Ігор майже не стежив за дорогою, швидкість машини ледве перевищувала швидкість пішохода. Він дістав із кишені перстень старовинної роботи й, звичайно ж, золотий. Чудернацький візерунок виділявся на червонувато-жовтому тлі слідами неочищеного бруду. Ігор подихав на нього й знову почовгав кільце об сорочку.

Вдома в бензині помию, щіточкою почищу, заблещить, як нове, — вирішив.

Якби десь металошукач здобути...

З приводу металошукача виникли аж дві ідеї. Можна, наприклад, у військовій частині розпитати. Там прапорщики за пляшку будь-що винесуть. Ігор також чув, нібито металодетектори використовують комунальники, коли труби водогону міняють. Це ще простіше.

У місто в будь-якому разі їхати доведеться. Обручку прилаштувати він тільки там зможе. Звичайно, треба знайомих шукати, самому боязко.

Вузька колія пішла над урвищем — раніше тут добували глину. Довелося на якийсь час забути про знахідку й зосередитися на дорозі.

Лише зараз Ігор усвідомив, що погода змінилася. Донедавна чисте небо щільно затягли темні хмари. Десь далеко спалахнула блискавка. Різкий вітер увірвався до кабіни. Важкі краплі спочатку знехотя, а затим частіше задріботіли по склу.

До села лишилося зовсім нічого: минути кар'єр, піднятися на пагорб, а там і тракторну бригаду видно. Певна річ, можна зупинитися, перечекати негоду, тільки в «тещі» не передбачено дверей, кабіна продувалася всіма вітрами й лише відносно захищала від дощу.

Та й обручка не давала спокою. Хотілося якнайшвидше дістатися додому, роздивитися її уважніше.

Бабуся розповідала, що місце, яке Ігор уже тиждень розчищав від рослинності, колись було садибою знатного генерала. Байки про нібито захований ним після революції скарб досі декому спокою не давали.

Сам генерал, як і водиться, після революції драпонував до Парижа. Садиба тривалий час перебувала без нагляду. Господарські приміщення розвалилися, чимало розтягнули селяни. Тільки будинок лишився чомусь незайманим. Кажуть, прокляття на ньому.

Понавігадували казок.

Степанович, голова сільради, у забобони не вірив, розсудив справедливо: ніж порожніти будівлі, чому б не пристосувати її для культурного дозвілля? Далеченько, не біда. Схоче народ кіно подивитися чи на дискотеці подригатися, прийде, де він подінеться. Раніше взагалі в райцентр їздили, а тут якихось пара кілометрів.

Щоправда, витала чутка, нібито хоче Степанович отаким Макаром двох зайців убити. Мовляв, привласнив грошенята на будівництво нового клубу. Але це не його, Ігоря, турбота.

Невже, дійсно на генеральський скарб натрапив?

Бабуся казала, в минулі часи від шукачів легкої наживи відбою не було. Ночами всю садибу перекопали.

Не там, значить, шукали.

Земля вже геть розмокла. З-під гусениць вилітали шматки багнуки, деякі впурхували в кабінку, сірими плямами розплескувалися по сидінню, одягу. Та то — пусте. Трактор упевнено рухався колією. Що йому болото? Танки бруду не бояться. А трактор, по суті — той же танк, тільки пристосований для мирних буднів.

І все ж закрався неспокій. Гусениці гусеницями, а схил — крутий і дорога вузька. Звалишся — шукай вітра в полі.

Гримнуло зовсім поруч. Навіть земля здригнулася. Ігор обома руками вчепився у важелі. Наближався найнебезпечніший відтинок шляху. Врізана у схил дорога хилилася до обриву, і місця, щоб проїхати залишалось впритул.

Варто б обминути кар'єр стороною. Піднятися нагору й далі — навпростець через поле. На ньому кілька років нічого не сіяли. Степанович надумав садити фруктовий сад, але саджанців чомусь не завезли й селяни використовували пустир для випасу худоби. Гусеничній «тешці» шлях видався б легкою прогулянкою, тільки Ігорю ця думка чомусь у голову не прийшла.

Важка машина сковзнула і якийсь час сунулася боком. До краю прірви лишалося зовсім трохи. Попри пронизливий вітер, що вільно вривався в кабінку, Ігорю стало гаряче. Витріщені від раптового жаху очі намагалися хоч щось розгледіти за непрозорою стіною дощу. Кісточки пальців побіліли від напруження й хлопець перестав їх відчувати.

Обручка, скарб...

Куди й подівалися думки. У голові — вакуум. Був би молодший, можливо, майнуло б щось про прийдешню вічність, але прищеплений з дитинства атеїзм передбачав лише пітьму. І хоча навіть про неї він не думав, її тінь на мить затьмарила якусь частку розуму.

Утім, начебто, минулося.

Траки неохоче зчепилися з ґрунтом, машина здригнулася, безпорадне ковзання припинилося і, наддивно

гуркочучи, залізна громадина продовжила цілеспрямований рух.

— Ух! — зітхання полегшення вирвалося само собою. І звідкіля стільки повітря в грудях скупилося?

Майнула думка — зупинитися, перекурити, заспокоїтися, врешті-решт. Але надто ненадійна дорога. Тільки постійно рухаючись можна сподіватися минути небезпечне місце.

Ігор висунувся з кабіни, аби хоч щось бачити попереду. Грязюка, що відлітала від гусениць, шмагала й розмазувалася по обличчю, проте її тут же змивали потужні, немов випущені з брандспойта, струмені дощу.

За гарної погоди навіть при черепашачій швидкості машини дорога над обривом долалася за пару хвилин. Зараз Ігорю здавалося, що їй немає кінця.

Знову загуркотіло. Грім оглушив, земля здригнулася, пересилила вібрацію машини, відчутно струсонуло корпус. Й одразу буцімто трішки розвиднилося. Із суцільного потоку вода трансформувалась у мжичку. Та й вітер стих, можливо, видихнувся і тепер набирався сили для нового нападу.

Що за чортівня?

Невже він марить? Тільки запалена хворобою уява здатна намалювати настільки дивовижну картинку.

Подібних жінок Ігор ще не бачив. Хіба що у фільмах про дореволюційні часи. У них вельможні панянки в розкішному одязі немов символізували загнивання буржуазного ладу. Про це ще в школі тлумачив учитель історії Іван Сергійович. Він довго й захоплено умів розказувати про переваги соціалістичного ладу, але улюбленим його коником були побут і звичаї панівних класів. Спливли в пам'яті його слова про те, що, коли бідному селянину нічого було вдягнути, багаті хизувалися в шовках та оксамиті, а заможні пані носили такі сукні, тканини яких вистачило б, щоб вирядити ціле село. Ігор не сумнівався в їхній справедливості, саме тоді вітчизняний ширвжиток стали упевнено витісняти «штатівські» джинси, котрі обтягували сідниці до непристойного натуралізму.

Він намагався уявити жінку, що зненацька виникла на дорозі, в джинсах і напіввідкритій блузці, тільки нічого не вийшло. Плебейські наряди не для неї. Мовби позбавлена тієї плоті, на яку люблять вирячатися чоловіки, жінка не знаджувала непристойних бажань. Вона призначена для високих почуттів, котрі, як був переконаний донині Ігор, існували лише в слізних романах і нудних фільмах про безтілесну любов.

За якусь мить колишні переконання канули у вічність. Поняття «любов з першого погляду», що його вічно стурбовані молодики переінакшили на «любов з першої тички», більше не ввижалося абсурдним. Несподівано Ігор усвідомив, що нарешті зустрів жінку своєї мрії, ідеал, досягти якого не сподівався. Можна сказати, й не прагнув, бо закохуватися стало не модно, а одружувалися в селі, керуючись дідівським принципом: притерпиться — полюбитися.

А тут серце немов вибухнуло від нестримних почуттів. Гарячою хвилею розлилося по тілу млосне, приємне, охопило кожну клітинку, густою млою задурманило розум.

Гроза подіяла, чи що?

Хоча, де вона та гроза? Небо — ясне, чисте. Дощ теж припинився, залишилася лише легка завіса з туману і в ній, немов пливе, чарівний, обожнюваний до нестями образ.

Пливе?

Люзія...

Не може людина пливати по повітрю. Просто під довгою сукнею не видно ніг, от і ввижається бозна-що.

Звичайно ж, вона йде!

Йде до нього!

Її усмішка чарівна! Русяве волосся розвівається від майже нечутного вітру.

Вона усміхається!

Йому усміхається!

Напевне, хоче щось сказати. Щось надто важливе. Настільки важливе, що її не лякає гуркіт двигуна, вона не зважає на бруд, що виривається з-під гусениць, її не турбують смердючі вихлопи згорілої солярки.

Стоп!

Ігор здригнувся.

Господи!

Холодний піт окропив тіло, а серце закрижаніло від жаху. Чарівна незнайомка прямувала назустріч трактору, він не встигне зупинитися, а об'їхати її неможливо, поряд прірва.

Невже він зустрів свою першу справжню любов лише для того, щоб одразу погубити її?

А жінка, немов не розуміла небезпеки. З манірною по-смішкою йшла (чи пливла?) назустріч металевому чудовиську.

Не усвідомлюючи до ладу, що він робить, Ігор різко потягнув на себе важіль. На мить машина завмерла, не погоджуючись із рішенням, потім двигун натужно заревів, мовби в агонії, трактор повернувся боком і ковзнув до обриву.

Ігор встиг би вистрибнути з кабіни, але навіть не подумав про це. Тільки ще дужче вчепився у важелі, а голова його поверталася проти руху машини, аби й на мить не випустити з поля зору прекрасну незнайомку.

Ліва гусениця ковзнула в порожнечу, важка машина схилилася набік. Коли кут досяг критичної межі, металева громадина зірвалася вниз і полетіла у прірву.

Удару Ігор не відчув. Доля немов змилювалася над ним, подарувавши наостанок милосердне забуття. А коли отямився, зрозумів: з машини йому не вибратися.

Сльози відчаю виступили з очей. Ігор знав — йому відпущені останні миті перед великим нічим. Стало прикро й до нестями шкода себе. Він з чіткістю згадував останні хвилини перед аварією, а всього, що було раніше, ніби й не існувало.

Пригадав прекрасну незнайомку.

Справді — фатальна жінка!

Може, він її чимось образив?

Останнє прозріння спалахом пронизало мозок.

Звичайно ж, як він одразу не здогадався? Ця жінка не з його світу. Зараз таких не буває. Вона навмисне явилася по його душу, тому що він украв річ, яка їй належала.

Рука, пересилоючи біль, потягнулася до нагрудної кишені. Зараз він поверне їй обручку і все буде добре, як і раніше.

Рука безпорадно обмацала тканину, щоб розстібнути гудзик, але сил не лишилося. Та й не мало сенсу. І так зрозуміло, що кишень порожня. Обручка зникла.

Випарувалася. Та й чи була насправді?

Величезний пласт глини, зірвався з обриву, накрив саваном безпорадно перевернуту догори гусеницями машину й назавжди відгородив Ігоря від цього світу.

Жінка ще якийсь час стояла над прірвою. Вона не дивилася вниз. Її погляд зосередився на власному безіменному пальці, де під яскравим промінням сонця сліпуче виблискувала золота обручка. Жінка сяяла від щастя і радісно усміхалася. Потім її обрис хитнувся, немов під подихом вітру, почав розпливатися і згодом повністю розтанув у гарячому повітрі.

* * *

Пошарпаний «Уазик» голови сільради зупинився біля контори, сіпнувся наостанок і нарешті завмер. Після тривалої тряски по сільському бездоріжжю настав бажаний спокій, майже блаженство.

— Не звикли до наших «банів»? — посміхнувся Степанович, відкрив дверцята й бадьоро вискочив із машини. Його обличчя випромінювало енергію, а огрядне з черевцем тіло ніби й зовсім не постраждало від тривалої поїздки. — А мені щодня, зі світанку до ночі мотатися доводиться. Тільки вам, міським, не зрозуміти. Ви все більше по кабінетах сидіти звикли.

Заперечувати чи сперечатися годі. За дві години шляху голова сільради неабияк набрид довгими монологами, в яких міські жителі інакше, як дармоїдами та ледарями не величались. Мовилося це без злості, як так і потрібно, тож і ображатися, начебто, не варто, але коли репертуар не міняється, він кому завгодно упоперек горла стане.

— Зараз перекусимо з дороги, й — за справу.